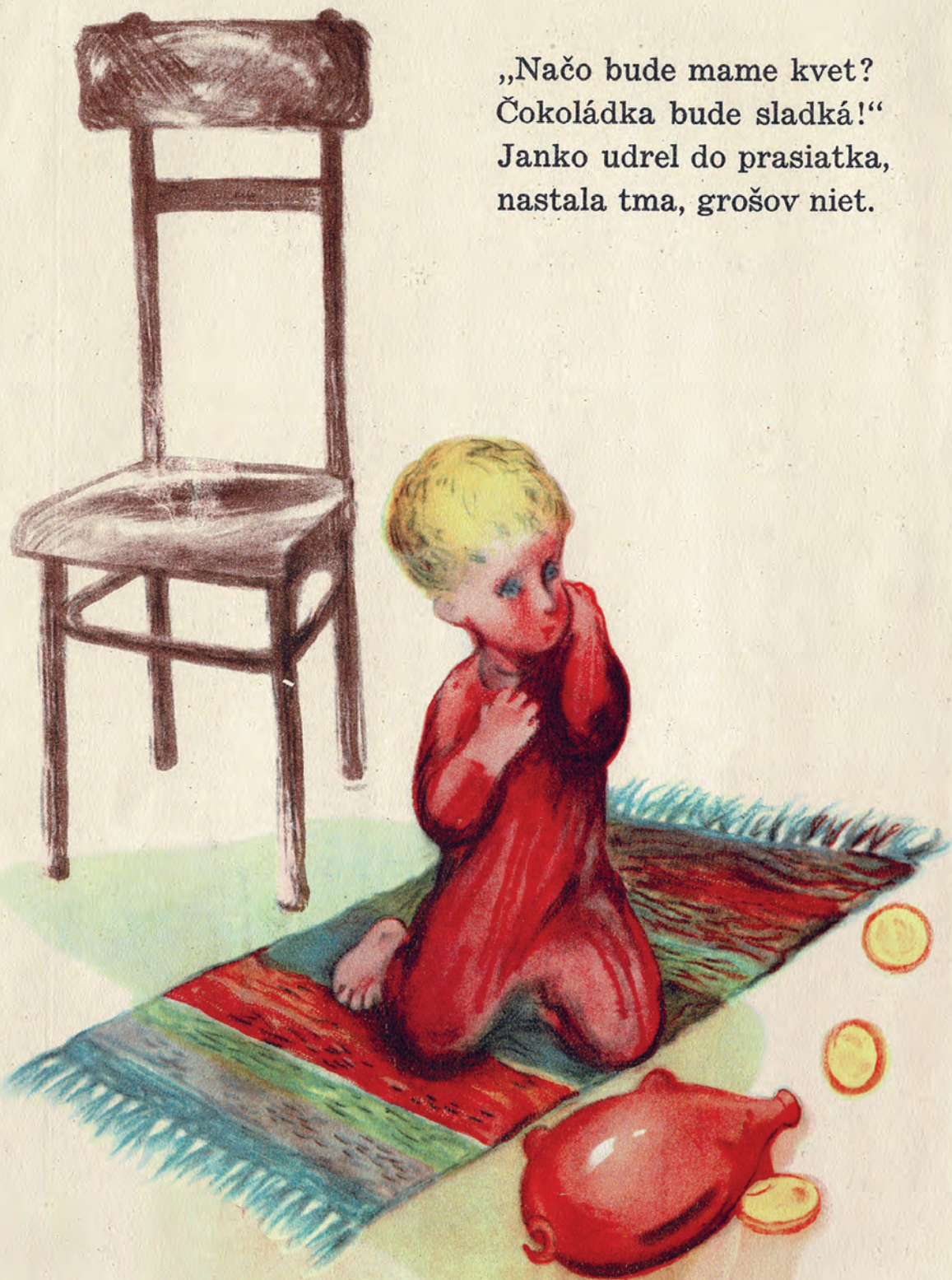

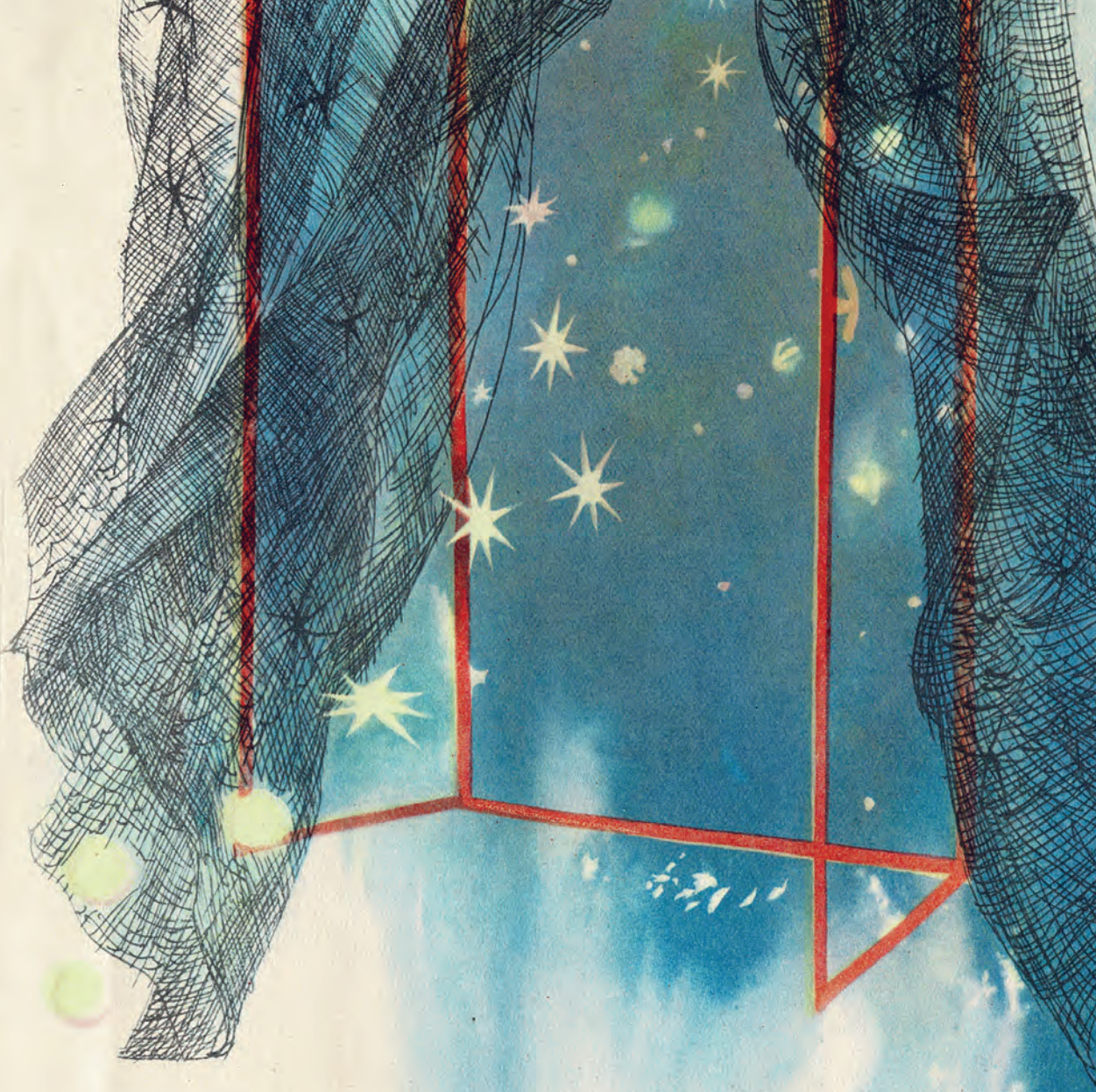

Janko sedí v izbe sám,
rozmýšľa a trie si bradu:
„Mám si kúpiť čokoládu,
či kvet mame k meninám?“

„Načo bude mame kvet?
Čokoládka bude sladká!“
Janko udrel do prasiatka,
nastala tma, grošov niet.

Trblietaj sa grošík, svieť.
Janko oknom k nebu hľadí:
„Nič nebude z čokolády,
musím zohnať mame kvet!“

VERTIGO 4/2022

* BRO *

* MIRKA *

* ERIK *

* JOHNNY *

* ZUZKA *

* SISA * MIŠO *

* DÁVID * KUBO * LENKA *

* EVA * KATKA * TIMKOVCI *

4€

+1€

príloha

Erik Ondrejčka & Zuzana Kucirková *Zuzkina vzácná zbierka*
Dávid Dziak & Katarína Ilkovičová *Zápisky jedného chlapca*
Eva Luka & Miroslava Rudášová *O smutnom kocúrovi a veselej čajke*
Lenka Šafranová & Ludka Žoldáková *Kto, čo, prečo (odpoveď básnickou rečou)*
Timkotím (Anna Timková Lazurová, Janko Timko a Paľko Timko)
Ján Milčák & Renáta Milčáková *Čerešničky a Biele vlásky*
Bianka Sielniková & Michal Souček *Misia Zem a Výskum*
Igor Sikirycki, Peter Milčák & Michal Souček *Oriešok*
Valentín Šefčík & Miroslava Rudášová *Pozorovanie počasia*
Silvia Kaščáková & Zuzana Kucirková *Ako Paľko Dobšínský zbieral rozprávky*
Erik Ondrejčka & Zuzana Kucirková *Básne z rukáva*
Silvia Kaščáková & Zuzana Kucirková *Hravé sonety*
Eva Luka & Jakub Labanič *Elko, Erko a piesne o sne*
Anna Timková Lazurová, Peter Karpinský & Zuzana Bočkayová Bruncková *Príbehy Kveta (z) Herbára*
Peter Prokopec & Bronislava Zapotoková *Pes z piesku a snehu*
Ján Gavura & Bronislava Zapotoková *Balada o trojhlavom drakovi, Na pštrosej farme a Zoologická záhada*
Eva Luka & Jakub Labanič *Pani Kurčatová II*
Dávid Hamran & Jakub Labanič *Ľúta Éva (nerozprávky)*
Ján Gavura & Zuzana Kucirková *Ako som sa nestal slávnym básnikom*

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Supported using public funding by Slovak Arts Council.

Recenzenti vedeckých textov: doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. a Mgr. Mária Klapáková, PhD.

Vydáva OZ FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania

Spolupráca Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Šéfredaktor doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Zástupca šéfredaktora Mgr. Lenka Šafranová, PhD.

Redaktori Mgr. Mária Klapáková, PhD., Mgr. Katarína Hrabčáková, PhD., Mgr. Peter Trizna, PhD.
a Mgr. Martin Makara

Dizajn a grafická úprava Mgr. art. Mária Čorejová, www.mariacorejova.sk

Obálka Mgr. art. Miroslava Rudášová (Ilustrácie k básňam časopisu Vertigo podporil z verejných zdrojov formou štipendia Fond na podporu umenia)

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie FACE, Cintorínska 20, 08216 Fintice

IČO vydavateľa 42232031, **web** www.myface.land, **email** vertigoforum@gmail.com, contact@myface.land

Tlač Vienaľ, s. r. o., Textílná 4, 040 12 Košice. Ročník 10.

Vychádza 4 x ročne a jedno číslo špeciál.

Číslo vyšlo v decembri 2022

ISSN 1339-3820

EV 4837/13

erik ondrejička & zuzana kucirková

Zuzkina vzácná zbierka

Zuzka zbiera zo záľuby
vypadnuté mliečne zuby,
psie fotky,
niekde
pri plote
fúzy z mačky,
pávie pierka,
už je z toho celá zbierka
v naozaj veľkej hodnote!

Nikomu však ani slova!
Zbierku treba dobre schovať.
Zuzka má vážne obavy:
Strata by bola
takou vážnou stratou,
ako keď zmiznú
kúsky kamarátov,
ktoré viac nejde objaviť!

dávid dziak & katarína ilkovičová

Zápisky jedného chlapca

Dedova zázračná vzduchovka

V našom dome už dlhšie nevyšlo Slnko
z povaly zoberiem dedovu zázračnú vzduchovku
vyleziem na strechu
a rozstrieľam čierňavu
na kúsky maku
aby aspoň jeden lúč
prenikol do našej kuchyne.

Dnešný zlý deň a stroj času

Zostrojím stroj času
a vrátim sa do škôlky
kde ma vyzdvihovali obaja rodičia

alebo zastavím čas
keď budeme všetci spolu
pri nedeľnom obede

a možno odcestujem do budúcnosti
hoci neviem
čo ma tam čaká
ale určite niečo lepšie
ako dnešný deň.

Z jedného brehu na druhý

Raz týždenne musím preplávať
z jedného brehu na druhý
medzi nimi je slané more
ktoré vyliali rodičia

V strede plavby
sa vždy zastavím na ostrove
kde kotví moja kamarátka
Osuší mi vlasy
a preto doplávam
k mame alebo otcovi
stále s úsmevom
hoci more ma zakaždým vyštípe.

Kvet v púšti

Mama vyzerá ako kvet uprostred púšte
preto si pod perinou zostrojujem raketu
Odlietam na vzdialené planéty
aby som našiel vodu
Keď ju raz nájdem
tak polejem všetky kvety v dome
aby sa púšť
raz a navždy
vytratila.

Nuda vo vani

Keď sa nudím
tak vyplávam korábom
na šíre more

Špongiou zachraňujem veľryby
pred pirátmi v oblekoch

Voda sa začína pomaly ochladzovať

Potom zo šampónov
stávam hrádze okolo ostrovov
plných paliem
aby tam nezakotvili
ruky s hákmi

Ďalekohľadom uvidím v dialke loď otca

Pred vylodením hľadám
v najhlbšej priekope
mamin prsteň

Loď s otcom sa približuje
nedarí sa mu dať dole kravatu z krku
lebo je uviazaná dračou slučkou
Vypúšťa mi vaňu
moja loď sa dostáva do víru
a napokon končí na plytčine

Načase
už som mal čiarky
na bruškách prstov.

TVORIVÁ
VÝZVA
Napuť si vaňu
plnú peny.
Nechaj bublinky
pomaly miznúť
a pomenuj
najvytrvalejšie
ostrov, ktoré
na hladine
ostali.

Z pripravovanej zbierky *Zápisník jedného chlapca*
Napísanie básnickej zbierky podporil z verejných zdrojov formou štipendia
Fond na podporu umenia

eva luka & miroslava rudášová

O smutnom kocúrovi a veselej čajke

Bol raz jeden obraz. Obraz bol trochu belasý a trochu ružový. Viala na ňom priesvitná záclonka zviazaná belasou stužkou. Vyzeral ako okno do modrej izby.

Na obraze, ktorý vyzeral ako okno do modrej izby, bol kocúr. Mal čierne uši a telo, bielu tvár, biely golier, štyri biele ponožky a koniec chvosta tiež biely. Okrem toho mal obrovské modré oči, trochu ako vodná víla a trochu ako čarodejnica. Pozeral sa z obrazu a bol smutný.

Kocúr bol smutný, pretože v modrej izbe býval sám. A pretože bol namaľovaný. Celé dni sa smutnými očami díval von z obrazu a myslel si: „Som tu tak sám. Nikto sa mi neprihovorí. Nevieť ani, ako sa volám. Nemám nikoho.“ Modrá izba sa na neho pozerala a tiež jej bolo smutno.

Izba, v ktorej obraz visel, bola biela, ale vyzerala raz modrá a raz zelená. Bolo to preto, lebo mala modré a zelené okno. Okno malo biely rám a za ním šumelo more. To more dávalo oknu modrú a zelenú farbu. Požičiavalo mu ich len tak. Od radosti. More, na rozdiel od smutnej modrej izby na obraze, bolo veselé. Veselí ľudia nie sú lakomí, a tak ani more nebolo lakomé. Svoje farby požičiavalo všetkému a všetkým, kto by ich chcel. Okno v bielej izbe, ktorá bola raz zelená a raz modrá od farieb mora, sa radovalo, keď pozeralo na more. Ale keď sa pozrelo do vnútra bielej izby, zosmutnelo. Aj zelená a modrá farba v nej zosmutneli. Na vine bol modrý obraz modrej izby so smutným kocúrom.

Okno si povedalo: „To nie je dobré, keď smerom von som veselé a smerom dnu smutné. Treba s tým niečo urobiť.“ Okno sa zamyslelo. Otvorilo

svoje krídla smerom k moru. K oknu vietor privial morskú vôňu, spevy rýb a slnečné svetlo. Oknu hneď bolo lepšie. Morská vôňa, rybie pesničky a svetlo vošli do smutnej izby a tá sa rozžiarila. Zelená farba a modrá farba v izbe začali nahlas žblnkotať. Okno povedalo obrazu: „V tejto izbe nikto nebýva, preto si smutný kocúr. Keď nikto nepríde k tebe, musíš skúsiť vyjsť von z obrazu.“

Kocúr povedal: „Ako mám vyjsť z obrazu, keď som k nemu prимаľovaný?“

A okno odpovedalo: „More, svetlo a rybie piesne ti pomôžu.“

Kocúr si povedal, že okno má možno pravdu. Slniečko k nemu natiahlo veselú žltú ruku a pohladkalo ho poza čierne uši. Kocúr sa usmial. Bol to prvý úsmev v tejto smutnej izbe.

Spolu s úsmevom kocúr pocítil, že more, slnko a rybie piesne mu dávajú silu. Rybie piesne zneli takto:

„Ryby sú vraj nemé, nevedia hovoriť.

Za slová sa ľudia dokážu ľahko skryť.

Ryby sú však hlasné, spievajú ostošesť.

Ich slová sú počuť, aj keď je ich len šesť.“

Kocúr sa spýtal: „Akých je tých šesť rybích slov?“

A ryby odpovedali: „Otvor oči a okno do oblohy.“ Vyskakovali pritom nad morskú hladinu a otvárali ústa do „o“.

Kocúr sa potešil. Radoval sa, že sa s ním ryby rozprávajú. Už sa necítil sám. Otvoril oči doširoka. Do očí sa mu dostala modrá farba oblohy z otvoreného okna. Modrá farba oblohy urobila jeho oči ešte modrejšími. Rozhodol sa, že skúsi otvoriť okno na svojom obraze.

„Opatrne sa opri o okenný obraz,“ radili ryby ďalej inými šiestimi slovami. Kocúr otvoril okno na obraze a prednými labkami v bielych ponožkách sa oprel o rám. Zrazu sa jeho čierno-biela hlava ocitla v modro-bielo-zelenej izbe. Ryby za oknom izby zvéskli a hádzali sa o more. Kocúr zoskočil z obrazu.

„Dobrý deň,“ povedala mu modro-bielo-zelená izba.

„Dobrý deň,“ odpovedal naradovaný kocúr. Modro-modrými očami pritom žmurkal do svetla.

„Mal by si si nájsť nejakého kamaráta, ktorý by za tebou chodieval,“ poradilo okno. „Potom už nebudeš smutný.“ Okno sa nahlas rozosmialo. „Poď ku mne,“ povedalo kocúrovi. „Odo mňa uvidíš oveľa viac vecí.“

Kocúr sa opatrne prešiel po miestnosti a vyskočil na okno.

„Ahoj,“ povedalo mu okno. „Vitaj!“

„Ahoj,“ odpovedal kocúr a znovu sa usmial. Jeho úsmev mal ružovú farbu a ako kvetinka vyletel z okna.

Kocúrov ružový úsmev v tvare kvetinky uvidela čajka, ktorá sa vyhrievala na horúcom piesku. Keď ho zbadala, začala sa škreklavo smiať.

„Máš krásny úsmev!“ zaškrečala veselo kocúrovi. Kocúr sa chcel zasmiať tiež, ale nepodarilo sa mu to.

„Smeješ sa mi?“ spýtal sa urazene.

„Ale vôbec nie!“ presviedčala ho čajka. „Smejem sa len tak, lebo mám radosť.“

„Z čoho?“ chcel vedieť kocúr.

„Lebo ťa rada vidím. Kde bývaš?“

„V smutnej bielej izbe,“ povedal kocúr. „Teda, v smutnej modrej izbe. Tu za oknom.“

„Preto si smutný?“ spýtala sa čajka.

„Asi a možno preto, že nikoho nemám.“

„Môžeš mať mňa,“ zasmiala sa čajka svojím škreklavým smiechom. Kocúr premýšľal, či sa má zase uraziť. Čajka sa však smiala tak krásne a dobrosrdečne, že mu zrazu jej škreklavý šrek pripadal pekný.

„Akože môžem mať teba?“ spýtal sa kocúr s nádejou.

„Budem tvoja prímorská priateľka. Budem ťa navštevovať, brávať ťa von, nosiť ti morské správy a morské darčeky. Chceš?“

Kocúrovi sa v očiach zjavilo ligotavé modro-modré svetlo.

„Vojdeš so mnou aj do obrazu? Budeš mi v ňom sedávať na hlave, aby bolo vidieť, že nie som sám?“ vypytoval sa.

„Ak budeš chcieť, tak áno. A teraz pod!“

Kocúr zoskočil z okna za morskou čajkou. Podal jej labku a ona jemu krídlo. Veselo sa pri tom smiala a zobákom na kocúra hádzala biely piesok. Kocúr sa otriasol a skočil na čajku. Čajka sa vyšmykla a odletela o kúsok ďalej. Kocúr sa za ňou rozbehol a smial sa tak, že modrá obloha sa otvorila ako okno a smiala sa s nimi. Padali z nej zlaté hviezdičky a strácali sa v piesku.

„Som šťastný,“ zakričal kocúr oknu.

Aj okno sa zasmialo a zamávalo mu. „To je dobre!“ volalo.

Od toho dňa už kocúr nebol smutný. Spokojne spával na obraze a tešil sa na ráno, keď za ním príde čajka. Tá mu vždy priniesla niekoľko zlatých

hviezdičiek a malé rybky na zahryznutie. Potom sa spolu rozprávali a smiali, modré a zelené svetlo tancovalo a žblnkotalo v bielej izbe, čajka sedela kocúrovi na hlave a rozprávala mu rozprávky. Najradšej mali tú *O smutnom kocúrovi a veselej čajke*, ktorá sa začínala: „Bol raz jeden obraz. Obraz bol trochu belasý a trochu ružový. Viala na ňom priesvitná záclonka zviazaná belasou stužkou. Vyzeral ako okno do modrej izby.“

TVORIVÁ VÝZVA

Vojdi do svojej obľúbenej izby. Podíď k oknu a zadívaj sa von. Aké farby vidíš za okenným rámom. A teraz k nim pridaj tie najneobyčajnejšie odtiene. Možno uvidíš javorovozlatú, fúzatosivú, plesnivozelenú, dubákovohnedú, imelovobielu, blatovočiernu, jesienkovofialovú či trnkovomodrú. Podelíš sa o svoje farby s nami? Vymaluj nafukovaciu loptu týmito novými farbami a odfoť nám ju na vertigoforum@gmail.com.